

Upplýsing – upplýsing

Tórshavn, 15.6. -72.

Seinasta vikuskifti hevði felag-ið Javni — evnaveikum at bata — landsfund í Havn.

Gott og væl 200 fólk lut-tóku á hesum fundum, og tað má sigast at vera góð undir-tøka.

Formaðurin Helena Samuel-sen hevði ein so meistarliga góðan inngang. Hon hevði fingið sær plantuna javna upp í hondina og segði: »Hetta er ein vøkur planta — tað er ikki nógv til av henna, og so veksur hon mest sum aftur-undir lynginum, hon er tí ikki so løtt at fáa eyguni á í fyrstu syftu; men leggið merki til henda vakra ljósagrøna lit-in. Á einum stelki eru tey ymsu bløðini ógvuliga mis-jøvn, summi stórrí — onnur nógv smærri, men ikki kann tað dyljast, at tað er nógv vakurt við hesi plantuni...«

Tey bæði Helena og Hanus greiddu frá einum norrønum fundi í Noreg, hvar mál við-víkjandi evnaveikum vóru til viðgerðar.

Men tað, sum gav okkum nógv at hugsa um, mundi helst vera roðan hjá Hellu Hansen, sunnudagin á Hotel Føroyum.

Sum vit søgdu frá í seinasta leygardagsblaði, so hevur hon verið slóðbrótari á hesum øki-num: at bota um kor teirra evnaveiku í Danmark.

Hon segði m. a.: »vit sum vara av, fyrst og fremst for-eldur, megu gera okkum

greitt, at tað eru vit sum fyrst mugu akseptera, at barn okk-ara er evnaveikt; síðani mugu vit royna at gera alt, vit eru for fyrri, til tess at tey evna-veiku fáa sama rætt, sum hini, sum eru sokallað normal.

Eingin av okkum fer renn-andi til skúlastjóran í kom-munuskúlanum og takkar hon-um fyrri at tey »normalu« børnini sleppa at ganga har, nei, tað er ein sjálfvylgja. Og tað er ein sjálfvylgja, at okk-ara evnaveika barn fær somu rættindi, lagað eftir barninum. (Eitt evnaveikur er á mangan hátt eitt barn og verður altíð verðandi so).

Eingin má halda tað vera skomm at hava eitt evnaveikt barn! Samfelagið, t.v.s. vit øll — børn og vaksni — mugu læra, at eins og tað eru stór og smá fólk til (eingin heldur tað vera ónáttúrligt) — eins náttúrligt er tað, at fólk hava meiri og minni evni, men at vit hóast tað kunnu vera til gleði og signingar...«

Hella segði eisini, at sonur teirra Calle var 14 ár, tá hann slapp í barnagarð, og at hann í tey 3 árin, hann hevur ging-ið har, hevur lært t. d. at eta sjálvur — tað dugði hann ikki frammanundan, — hann heldur seg turran nú, tað dugði hann heldur ikki fram-manundan. Okkurt annað hevði hann eisini lært.

Onkur kann halda, at hatta var ikki nógv — Jú, fyrri for-eldrini og systkini vóru hetta

so stór og gleðilig framstíg, at tey illa duga at greiða frá, hvussu tað kennist.

Eitt eiga vit at leggja fólk-i eina við — tað er, at vit ikki mugu halda hesi evnaveiku vera nøkur ólukkudýr — tey hava ikki brúk fyri, at vit taka synd í teimum, men at vit lata tey fáa somu viðferð, sum um tað ikki bagdi teim-um nakað.

Tað hevur tíverri verið so fyrr, at evnaveik hava verið illa argað og happað. Fólk eru tibetur farin beut at duga á at skyna, soleiðis — at í staðin fyrri at arga og flenna at, eru tey farin at rætta eina hjálpanði hond. Og væl er tað land og tað fólk farið, sum hetta ger.

Ógviliga uppbyggjandi var tað at siggja so nógvar lög-tingsmenn og umboð úr lands-stýrinum.

Væl veri tykkum fyrri tey orð, tit har søgdu, og at tit vóru so »stórir« menn, at tit sóu tvorturum øll partapolit-isk sjónarmið. Fyri tykkum var hetta eitt mál, sum allir vóru samdir um, mátti fáa bestu viðgerð.

Her má ikki verða talan um, at tíkið verður við tí næstbesta, men bert tí eina kravi: Evnaveik somu góðu sømdir sum øll onnur.

Talað varð eisini um, hvussu svårt tað kendist, at foreldur ikki fingi »rein be-skeið frá læka, at barn teirra var evnaveikt, men at ofta og títt segði, at barnið er heldur aftirlaga — seint í tí o. s. fr.

Árni Olsen, yvirleikni, var frá byrjan til enda, og mangt áhugavert hevði eisini hann at bera fram.

Tá ið formaðurin hevði sagt frá, hvussu stóru partur av fólknum ca. 2 pst. var evnaveikur, tá meinti Árni Ol-sen, at uppi í hesum talinum vóru tað nøkur, sum vóru so ágrýtin, so hugagóð og ar-beiðssom, at tey kláraðu seg væl í vinnulivinum, og sostatt ikki vóru »skrasett« sum evnaveik, tað vil siga, ikki undir forsgörini.

Eitt tað fyrsta, farið verður undir, er at fáa lógina danska frá 1959 setta í verk fyrri Fø-oyar soleiðis, at hon bæði er tíðarhóskandi og er egnað til okkara viðurskifti.

Óloystir spurningar vóru letinr upp í hendur á nevnd-ini, so hon kundi royna at kanna teir og møguliga geva svar til aðalfundin, sum verður í september.

Annars vóru øll samd um, at nevndin hevði gjørt eitt dygdargott arbeiði.

Hanna.

Framhald á 6. síðu. (1)

partin av marknaðinum, ið hevur størstu keypiorkuna, er sjálfandi ódámlegt. Men hesin útviklingur er ikki til at steð-ga og skulu vit gera okkum vónir um at halda okkara part kann hetta bert gerast við at bjóða fram meira til-gjörðar vørur.

Føroyski útflutningurin av klippfiski til Italia, sum hevur verið minkandi gjøgnum fleiri ár, helt heilt uppat í 1969, bæði orsakað av, at virkingin bleiv ov dýr og tí at dekningsbidragið (lutvist av somu orsök) bleiv størri við at selja fiskin sum salt-fisk. At so norskí fiskurin hev-ur kunnað hildið seg á mark-naðinum má siggast saman við, at turkiprocessin har verður subsidierað og at fiskurin, ið upprunliga er av vinalig-ari góðsku enn føroyski fisk-urin, blivur betri sum klipp-fiskur og tí eisini betri egn-aður til ítalska marknaðin.

Í seinastuni eru royndir gjörðar við upsa-, longu- og brosmufflaki, líkasum eisini stórrí nógdir av longu og ser-liga brosmu verða keyptar enn fyrr. Orsøkin til hetta er tann, at tað á marknaðinum undir núverandi prisviðurskift-um er brúk fyri biligari vør-um, serliga til láginntokufólk í Suðurlitáliu og oyggjunum, ið ikki kunnu gjalda prisin fyrri tosk. Eftir øllum at døma kemur innflutningurin av lon-gu og brosmu incl. flokum av sama at vinda uppá seg og er hetta somikið meira gleðiligt fyrri okkum eftirsum prisirnir í fult mál standa seg við tað ið fæst, við at flyta út fiskin til Noregs.

Tað skal endiliga tilskilast, at góðskan av føroyska fisk-inum ikki bert stendur í sam-band við viðgerðina, men fólk meta góðskuna eisini eftir lit-inum á fiskinum. Her er tað saltið, ið brúkt verður, sum ger munin. Áðrenn føroyingar byrjaðu at brúka Ibiza-salt hevði fiskurin ymsar gular nu-ancur — eins og annar inn-fluttur fiskur hevur í dag — alt eftir hvar saltið kom frá. Tað er einki at ivast í, at hvitari liturin, ið Ibiza-saltið framkallaði, setti føroyska fiskin í ein fremri góðsku-klasse enn áðrenn og gjørdi hetta sitt til, at stóru nøgdirnar, ið nøkur ár vóru út-bodnar, kundu absorberast á marknaðinum her. Tað er tí umráðandi t. e. blóðgaður, væl flaktur, vaskaður, væl saltaður og umrivin, eins og hann vanliga hevur verið tað í undanfarnum árum, men eisini at slíkt salt verður brúkt ið kann geva tann hvíta litin, ið skilir fiskin frá øðrum. Uppfyllingin av hesum treytum er tað, ið fyrst og fremst frem-ur eftirspurningin eftir føroy-skum fiski og fær fólk til at fyrirtrekkja hann fyrri annan, eisini sjálvt um hann er dýr-ari enn annar.

Skrivstovunæmingur

fær pláss á

Føroya Brunatrygging.

Sjonleikarhúsið

Tlf. 1131

SAMKOR

VESTMANNAEYJAR:

MOYASKEMMAN

sangleikur

við lögum eftir

SCHUBERT

Leygardagin 17. juni kl. 8
Sunnudagin 18. juni kl. 8
Mánadagin 19. juni kl. 8
Týsdagin 20. juni kl. 8

Atgongumerki verða seld 2 tímar undan hvørjari sýning til øll kvöldini.

Skála-fjørður

Sunnudagin 18. juni siglir M/S Tróndur soleiðis:

Kl. 10

Tórshavn
Strendur
Saltangará kl. 11
Tórshavn

Kl. 13

Tórshavn
Strendur
Saltangará kl. 16
Tórshavn

Kl. 17

Tórshavn
Strendur
Saltangará kl. 18
Tórshavn

Kl. 20

Tórshavn
Strendur
Saltangará kl. 21
Tórshavn

Kl. 23

Tórshavn
Strendur
Saltangará kl. 24
Tórshavn

AS THORSHAVNS MÆLKE-FORSYNING & MARGARINE-FABRIK

Skrivstovumaður

Á gjaldstovudeildini í Fugla-firði er eitt skrivstovustarv leyst at søkja.

Løn eftir sáttmála millum landsstýrið og starvsmannafel-agið.

Hondskrivað umsókn við prógvum og møguligum við-mælum verður at senda í seinasta lagi tann 30. juni 1972 til

FØROYA GJALDSTOVU,
Tórshavn.

Ráfiskaprisir

Ráfiskanevndin, sum sett er eftir lögtingslóg nr. 21 frá 8. mei 1969, hevur á fundi 9. og 12. juni ásett hesar minstaprisir fyrri fyrstafloks blóðgaðan ráfisk krundur við høvði.

Toskur yvir 70 cm.	kr. 1,91 pr. kg.
Toskur 44—70 cm.	— 1,68 — —
Toskur 34—44 cm.	— 1,00 — —
Hýsa yvir 44 cm.	— 1,86 — —
Hýsa 31—44 cm.	— 1,00 — —
Hvít longa	— 1,45 — —
Blálonga	ongan pris
Brosma yvir 52 cm.	— 0,82 — —
Skøta	— 0,80 — —
Kongafiskur	— 0,58 — —
Upsi	ongan pris
Hvítungur yvir 31 cm ...	— 1,34 — —
Havtaska	— 1,34 — —
Kalvi undir 1 kg	ongan pris
Kalvi 1—4 kg	— 2,40 — —
Kalvi 4—60 kg	— 4,90 — —
Kalvi yvir 60 kg	— 4,00 — —
Svartkalvi yvir 4,2 kg ..	— 1,60 — —
Svartkalvi undir 4,2 kg	— 1,15 — —
Tunga	— 1,83 — —
Reyðsprøka	— 1,42 — —
Skrubba	— 1,31 — —

Hesir prisir eru galdandi frá og við 10. juni 1972 sum omanfyri tilskilað á hesum plássum:

Klakksvík, Hvannasund, Norðdepli, Lorvík, Fugla-fjørð, Eiði, Gotu, Skálafirði, Nólsoy, Tórshavn, Vest manna, Miðvági, Sørvági, Tvøroyri og Vági.

Fyri tey avreiðingarpláss, sum eru ikki nevnd her, verður prisurin hin sami, sum í omanfyrinevndu pláss um við frádrátt av flutningskostnaði til og frá av-skipingarhavn.

Tórshavn, 12. juni 1972.

RAFISKANEVNDIN

